

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/102/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201915
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3819201915.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyiho v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO 31 575 951 proti žalovanej: O. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., J. XXX/XX, prechodne bytom V., Q. XX/XX, o zaplatenie 1.796,61 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 30. júla 2019, č.k. 4Csp/37/2019-98, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 331,19 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti výroku II. p o t v r d z u j e .

III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výkonom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.927,35 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.927,35 eur od 14.02.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, výkonom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výkonom III. priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68 %. Rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 1.927,35 eur spolu s príslušenstvom na tom základe, že jeho právny predchodca Sberbank Slovensko, a.s., uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalovaná porušila, následkom čoho bola vyzvaná žalobcom na predčasné zosplatenie dlhu, ktorý žalovaná neuhradila. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi stranami sporu došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže žalovaná svoj dlh voči žalobcovi, pozostávajúci z nezaplatenej úverovej istiny vo výške 1.796,61 eur a z nezaplateného úroku vo výške 130,74 eur (vyčísleného z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru v dohodnutej výške 12,89 % ročne), celkom spolu 1.927,35 eur neuhradila, súd ju zaviazal na zaplatenie žalovanej istiny spolu s príslušenstvom, ktoré bolo určené v súlade s § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. platného v rozhodnom čase s tým, že takto je dlh vyčíslený k predčasnému zosplateniu úveru, t.j. ku dňu 13.02.2018. Vo zvyšku súd žalobu zamietol vzhľadom k tomu, že podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98) dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátky), následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania (R 59/2008). V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ považoval celý dlh za splatný (nastaním splatnosti i poslednej dohodnutej splátky), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

2. Proti zamietajúcej časti tohto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Konštatoval, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, a teda aj po predčasnom zosplatnení. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvné úroky, ktoré nemožno stotožňovať so základnými úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník je povinný platiť ich od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote, alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Rozhodovacia prax a aj odborná literatúra je jednotná v tom, že úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky alebo úveru predstavujú odmenu za používanie požičanej istiny. Pokiaľ sú dohodnuté úroky odmenou za používanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od dohodnutého úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keby neboli zmluvne dohodnuté, tak ako to vyplýva z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Využitie práva veriteľa na zosplatnenie mení len splatnosť úveru, t.j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo o sebe veriteľovi privodiť zhoršenie jeho práv. Poukázal v tejto súvislosti na viaceré rozhodnutia súdov. Na tomto základe žiadal odvolací súd, aby rozhodnutie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalovanú zaviazal uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a prizná mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v napadnutej časti podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku II. z časti podľa § 388 CSP zmeniť a z časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. odvolaním napadnutý nebol, preto je v tejto časti právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

6. Žalobca podaným odvolaním napadol záver súdu prvej inštancie o nepriznaní zmluvných úrokov vo výške 12,89 % ročne z nezaplatennej istiny od 14.02.2018, teda po zosplatnení, až do zaplatenia. Dôvodil, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení.

7. Otázka existencie a výšky nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení je predmetom dlhodobej odbornej diskusie. Rozhodovacia prax súdov sa k tejto otázke stavala rôzne a nejednotne, nakoľko táto otázka nebola riešená dovolacím súdom (Najvyšší súd SR), ktorý by túto nejednotnú prax zjednotil. Dňa 16.06.2020 však Najvyšší súd SR vydal uznesenie sp. zn. 5Cdo 42/2020, v ktorom riešil túto otázku a zaujal k nej jednoznačný postoj. Závery z tohto rozhodnutia musia byť aplikované na tento prípad; odvolací súd úvodom z tohto dôvodu odkáže na jeho kľúčové argumenty.

8. Najvyšší súd SR dôvodil, že pokiaľ dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, následkom čoho došlo k jeho zosplatneniu, platí, že „neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou, dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania“ (bod 21 citovaného rozhodnutia).

9. Ďalej Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zdôraznil, že inštitút zosplatnenia slúži na ochranu veriteľa, pričom „podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania“ (bod 22 citovaného rozhodnutia). Preto Najvyšší súd SR prijal záver, že „dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo“ (bod 22 citovaného rozhodnutia).

10. Najvyšší súd SR však upozornil, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny, nakoľko „dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší“ (bod 23.1 citovaného rozhodnutia). Takéto dojednanie „ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ“ (bod 23.2 citovaného rozhodnutia).

11. Tieto argumenty následne viedli Najvyšší súd SR k záveru, podľa ktorého „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“ (bod 24. citovaného rozhodnutia).

12. Odvolaciu otázku, či patrí žalobcovi zmluvný úrok i po zosplatnení do zaplatenia istiny úveru, treba posúdiť, ako bolo zdôraznené v bode 7. tohto rozhodnutia, optikou týchto záverov Najvyššieho súdu SR, z ktorých vyplýva, že veriteľovi náleží úrok i po predčasnej splatnosti úveru. Neprináleží mu však zmluvný úrok až do úplného zaplatenia istiny, ale iba do termínu konečnej splatnosti úveru, ktorý bol v tomto prípade dohodnutý v zmluve o úvere na deň 20. júla 2019, nakoľko pri riadnom plnení povinností by dlžník túto sumu zaplatil ako cenu peňazí. Odvolací súd preto priznal žalobcovi tento úrok k termínu pôvodne dohodnutej splatnosti záväzku, t.j. do 20. júla 2019. Na tomto základe odvolací súd zmenil napadnutý výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie tak, že zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 331,19 eur žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Táto suma predstavuje dohodnutý zmluvný úrok 12,89 % ročne zo sumy nezaplatennej istiny vo výške 1.796,61 eur od predčasnej splatnosti úveru zo dňa 13.02.2018 do zmluvne dohodnutého termínu splatnosti, teda do dňa 20. júla 2019. Nakoľko však je nárok žalobcu napadnutým výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie správne zamietnutý v časti zmluvného úroku po dni splatnosti dohodnutej v zmluve až do úplného zaplatenia istiny, odvolací súd túto časť výroku II. ako vecne správnu potvrdil.

13. O trovách konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP nasledovne:

14. Žalobca podanou žalobou žiadal priznať (i) istinu vo výške 1.796,61 eur, (ii) zmluvné úroky vo výške 130,74 eur do dňa predčasnej splatnosti úveru, (iii) úrok 12,89 % ročne z nezaplatennej istiny 1.796,61 eur od 14.02.2018 do zaplatenia, (iv) úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 1.796,61 eur od 14.02.2018 do zaplatenia, (v) úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 130,74 eur od 14.02.2018 do zaplatenia. Platí, že pre posudzovanie pomeru úspechu a neúspechu strán sporu v konaní je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine, pričom sa prihliada na príslušenstvo, ak ho žalobca v žalobe kapitalizuje. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádzal iba z kapitalizovaného úroku a istiny. Žalobca podanou žalobou žiadal priznať mu sumu 1.927,35 eur (1.796,61 + 130,74) a súd túto sumu žalobcovi i priznal. Na základe § 255 ods. 1 CSP preto žalobcovi patrí nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanej. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania bude rozhodovať súd prvej inštancie.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).